

Sannheten bærer heldigvis
meget ofte en beskjeden drakt.

Dickens.

FOLK OG LAND

Nr. 7 - 5. årg.

Lørdag 18. Februar 1956

Løssalg 50 øre

Livet er hverken veken el-
ler lyset — det er ilden.

Skal her glemmes?

Av forbundssekretær Helge Grønstad

Ja, kravet i så måte synes stadig å være like friskt fra dem som i 1945 og de følgende år åpnet for urettens kraner og lot hundre tusener av landsmenn drukne i æreløshet og materielle vanskeligheter.

— Dere må da sannelig en gang se til å glemme, har det hett fra dem som i sin tid bevisst og beregnende satte det hele i scene og fra dem som i tankeløs godtroenhet eller i kunstig fremdrevet «nasjonalt» hat, hujet sitt bifall til alt som gikk for seg. Og mer og mer høylydt er dette kravet blitt etter hvert som det virkelige hendelsesforløp er kommet for dagen og trykket av egen skyldfølelse har tatt til å virke.

Sikkert føles det tungt for den som har begått urett og som har skadet og ført medmennesker i ulykke, å skulle innrømme — åpent og uten forbehold — at man har begått feil. Det er motbydelig «å miste ansikt». Aldri er egenkjærligheten så sterk og hatet til andre så altbeherskende som når man er klar over at det er ens egen skyld at disse andre har lidt overlast.

I slike tilfelle kryper den kompakte majoritet i ly. I ly bak stedighet og utflukter. I ly bak forsøk på å få det som tynger ens samvittighet, til å smuldre opp ved hjelp av taushet og glemsel. Aldri fortøner ordene «la glemte være glemte» seg så tillokkende til bruk overfor ens ofre som nett-opp i slike øyeblikk.

I dag blir vi på vårt hold klappet på skuldrene av «velviljens» engstelige hender, — av de samme hender som den gang vi var bakkbundne og makt-løse, kappedes om å slå oss hårdt og hjerteløst i kne. Glem, heter det i dag, glem, glem, glem! Fortap dere ikke i fortiden, skap dere ikke uro i deres eget sinn, avfinn dere med det som har skjedd. Det som er gjort, kan ikke endres. Glem!

Jo, jo, — det rår ikke tvil om at det er nok av dem som i dag vil at her skal glemmes. Like fra bakholdets lumske mordere og domstolenes uselvstendige og ettergivende dommere, og helt ned til stakkaren som, da enhver risiko var borte, tøflet omkring og var «nasjonal» etter sin

Den svenske utredning



Professor, dr. juris. Halvar Fredrik Sundberg, Uppsala.

Den sterkt ventede svenske utredning fra de svenske vitenskapsmenn er etter hva vi har bragt i erfaring i farvannet og kan påregnes framlagt under Forbundets Landsledermøte den 29. februar. (Se annonsen i dagens avis).

Ennå i dag er vi derfor avskåret fra å komme inn på utredningens innhold, men vi

hverken fra Stortinget eller Justisdepartementet, og Forbundet måtte derfor ta saken i sin egen hånd.

Den 5. mars 1953 henvendte en liten gruppe av de ved etterkrigsoppgjøret dømte seg til Institutet för Offentlig och Internationell Rätt i Stockholm med en skrivelse, hvorav hitsettes:

En rask orientering
om opptaket

*

«Folk og Land»
presenterer for sine
lesere de menn som
danner det svenske
rettsinstitut

gjøret, undertegnet vedlagte adresse til det ærede Institut med anbefaling av vår henvendelse. Vi henviser også til de skrivelser som stortingsrepresentantene Stavang og Vatnaland og professor Alf Næss har sendt Institutet. — — —»

Den adresse som ble oversendt Institutet sammen med denne henvendelse, var sålydende:

«Det er innen det norske folk et utbredt ønske om at der innhentes en uttalelse fra rettslærde i et under krigen nøytralt land om det norske etterkrigsoppgjørs folkerettslige og strafferettslige sider. Vi vet at der vil bli rettet en henvendelse til det ærede Institut om å



Professor, dr. juris. Felix Erik Falbeck, Lund.

avgi en sådan rettsvitenskapelig expertis på fri og ubundet basis, og at det vil bli kontrollert på betryggende måte at In-

stitutet får seg forelagt alt det materiale som bør ligge til grunn for en selvstendig bedømmelse. Vi tillater oss herved å anbefale at anmodningen etterkommes.»

Adressen var undertegnet av en del stortingsmenn, dommere og advokater, professorer, prester og skolefolk

I dag blir vi på vårt hold klappet på skuldrene av «velviljens» engstelige hender, — av de samme hender som den gang vi var bakbundne og makt-løse, kappedes om å slå oss hårdt og hjerteløst i kne. Glem, heter det i dag, glem, glem, glem! Fortap dere ikke i fortiden, skap dere ikke uro i deres eget sinn, avfinn dere med det som har skjedd. Det som er gjort, kan ikke endres. Glem!

Jo, jo, — det rår ikke tvil om at det er nok av dem som i dag vil at her skal glemmes. Like fra bakholdets lumske mordere og domstolenes uselvstendige og ettergivende dommere, og helt ned til stakkaren som, da enhver risiko var borte, tøflet omkring og var «nasjonal» etter sin egen mere beskjedne, men dog intenst hatefulle oppskrift.

I dag ville de alle sikkert føle seg vesentlig lettet om vi — deres ofre — kunne bekvemme oss til å glemme. I så fall var det nok mulig at de selv — i et hvert fall i noen utstrekning — kunne tenke seg å «glemme» at vi — de tidligere så forstøtte stympere — hadde vært forredere mot vårt eget land! Våre bødlere kunne tenke seg å vise edelmot!

Hvis vi bare ville være av den godhet å glemme, ja. Hvis vi aldri mere ville kny om det som hadde overgått oss den gangen da blodstanken drev bødlerne i nesen og de oppførte seg deretter!

Ja, hvis, — — — hvis bare — — —!

La meg si det straks — og, si det klart og tydelig:

Nei! og atter nei! Vi glemmer ikke! Så «ridderlige» mot dem som ga oss banesår, er vi ikke. Kan ikke være det!

Så mange tusener og titusener av skjebner er blitt avsporet i denne etterkrigstiden, så forvrengt og forfalsket er den norske historien blitt, og så underminert er den gamle, hevdede, normale rettsfølelsen ennå i dag, at vi ville handle til ubotelig skade for fler enn oss selv om vi resignerte ved det som er skjedd. Det er livet selv, livet med dets uomgjengelige krav til rett og sannhet, som gjør det til en plikt for oss å handle. Vi måtte anse oss selv som medskyldige om vi lot det være. Ja, kanskje mere skyldige enn noen, fordi det, slik som situasjonen er, faktisk beror mere på oss selv enn på andre om det igjen skal komme lys i de mørklagte krokene. Fulgte ikke vi dette pliktens bud, ville vi bære skyld for all framtid og for alle kommende slekter.

Det har ikke manglet på hånende og fornærmende ord fordi vi på vårt hold har vist standhaftighet og beslutsomhet og ikke har villet velge taushetens og passivitets linje. Selv fra framtrepende stortings-hold har vi måttet døyte harde ord og usannferdige beskyldninger. Vi er håpløse kverulanter, har det hett, oppviglere og renkesmeder som handler i dølgsmål. Vi bærer selv skylden for at samfunnet må verge seg mot oss, har det vært tilføyd.

Intet av dette er sant. Og det vet de også så inderlig godt de som fører slike ord i munnen. Slik ville de ikke ha snakket om det ikke var fordi de selv føler seg trykket opp mot veggen og tvunget til å forsvare egne innbilte posisjoner. Vi for vår del har til enhver tid arbeidet helt åpent og uten at noe har vært stukket under stol. Ikke et øyeblikk har vi hatt bruk for den slags. Mon om de som står oss imot, er i stand til å si det samme? Hva med motviljen mot å

Forts. side 4

Den sterkt ventede svenske utredning fra de svenske vitenskapsmenn er etter hva vi har bragt i erfaring i farvannet og kan påregnes framlagt under Forbundets Landsledermøte den 29. februar. (Se annonsen i dagens avis).

Ennå i dag er vi derfor avskåret fra å komme inn på utredningens innhold, men vi kan på den annen side tenke oss at svært mange vil være interessert i foreløpig å få en orientering om opptaket til den nå foretatte granskning og nærmere opplysning om de deltagende rettskyndiges personalia.

Vi har i den anledning henvendt oss til forbundssekretæren, som har vært så elskverdig å gi oss følgende framstilling:

I en skr. 19. juni 1952 stilte Forbundet til Stortinget følgende spørsmål om en eventuell granskning av etterkrigsoppjøret:

1. Kan det tenkes at Stortinget i tilfelle vil være villig til i forståelse med representanter for vårt forbund å ta opp forhandlinger med utenlandske rettskyndige..., og i så fall stille til rådighet for disse det stoff i de offentlige arkiver som ansees tilgjengelig, og som man mener kan være av betydning for en sakkynndig bedømmelse, eller
2. vil Stortinget — i tilfelle av at man ikke finner å kunne delta som under pkt. 1 nevnt — ha prinsipielle eller konkrete innvendinger å gjøre mot at arbeidet tas opp av Forbundet på egen hånd.

Stortingets Presidentskap erkjente mottagelsen av denne henvendelse, og meddelte at det hadde besluttet å sende forespørselen over til Justisdepartementet til uttalelse.

Noe svar kom imidlertid

hverken fra Stortinget eller Justisdepartementet, og Forbundet måtte derfor ta saken i sin egen hånd.

Den 5. mars 1953 henvendte en liten gruppe av de ved etterkrigsoppjøret dømte seg til Institutet för Offentlig och Internationell Rätt i Stockholm med en skrivelse, hvorav hitsettes:

«Undertegnede tillater seg herved å anmode det ærede Institutt om å avgi en rettsvitenskapelig expertis på fri og ubunden basis om det norske etterkrigsoppjørs folkerettslige og strafferettslige sider.

Det er i Norge, såvel i de rettsforfulgtes krets som utenfor denne, et utbredt ønske om å få etterkrigsoppjøret bedømt av nøytrale rettslærde etter rene rettslige grunnsetninger, og uten sideblikk til de i Norge rådende affektbetonte og prestisjebundne meninger. Som et uttrykk for dette ønske har en rekke stortingsrepresentanter og andre, dels landskjente dels i sine byer og bygder ansette personer, som selv ikke har vært berørt av opp-

land om det norske etterkrigsoppjørs folkerettslige og strafferettslige sider. Vi vet at der vil bli rettet en henvendelse til det ærede Institut om å

avgi en sådan rettsvitenskapelig expertis på fri og ubunden basis, og at det vil bli kontrollert på betryggende måte at In-



Professor, dr. juris. Hilding Eek, Stockholm.

stitutet får seg forelagt alt det materiale som bør ligge til grunn for en selvstendig bedømmelse. Vi tillater oss herved å anbefale at anmodningen etterkommes.»

Adressen var undertegnet av en del stortingsmenn, dommere og advokater, professorer, prester og skolefolk, ordførere, finansfolk og næringsdrivende, i et antall av vel 70.

Da det ble kjent at stortingsmenn støttet denne norske aksjon, framsatte Justisnemndas formann, stortingsmann Ramndal, den 9. mars 1953 en interpellasjon i Stortinget. I debatten ble underskrifterne av henvendelsen til det svenske institutt beskyldt for «bak Stortingets rygg» og «i dølgsmål» å ha startet et angrep på norske myndigheter og norsk rettsvesen. Da imidlertid en representant på stedet kunne dokumentere Forbundets foran siterte henvendelse til Stortinget av 19. juni 1952, endte debatten med et pålegg til presidentskapet om å sørge for at Forbundet fikk et svar. Dette ble avgitt den 17. april 1953 og gikk ut på at Stortinget avviste såvel

Forts. på side 2

«Mens vi venter»

Av Forbundets reisesekretær
S. Schlytter-Henrichsen

«Orden, rettferd fred»... hvor klang ikke disse ordene i sin tid som en fanfare og manet modige kvinner og menn til innsats for Norge.

Det var ingen lett oppgave, men varm fedrelandskjærlighet og lys tro på idealer ga kraft til å overvinne vansker og nasjonalt sneversyn.

Historien får dømme om vi handlet rett, — motivene var renslige nok.

Så kom 8. mai 1945, med

frigjøringsjubel, store løfter om samarbeide og gjenoppbygging og andre lokkende perspektiver. Tiden gikk, og Marshall-hjelp og planøkonomi var hyperaktuelle saker, som blankt ble aksep-

tert uten tanke på medaljens bakside, inntil U.S.A.s klausul om å kunne forlange at 50 pst. av alle varer til Norge skulle skipes på amerikansk kjøp, kom som den første kalddusjen! Hva

planøkonomien angår, gjør dagens økonomiske bilde ethvert kommentar overflødig.

Ute i verden herjer den kalde krigen, hvor det delte Tyskland spiller en stadig viktigere rolle i tautreknningen mellom øst og vest, og hvor de små nasjoner bare er hjelpeløse brikker i det store spillet som foregår.

Denne hjelpeløsheten gjen-

Forts. side 4

FOLK og LAND

UAVHENGIG UKEAVIS

Ansvarlig redaktør Johannes Kringebotn

Tett av byklere i norsk presse

Den kvinnelige negerstudent Autherine Lucy er blitt opptatt som studerende ved Tuscaloosa-universitetet i USA. Da hun kom til sin første forelesning ble hun møtt med steinkast, råtnede egg og en hylende menneskemasse, det var bare hellet som reddet livet hennes. Universitetets styre gikk til det høyest merkelige skritt å relegere (bortvise) henne fra universitetet på ubestemt tid. Norsk presse tok straks opp hendelsen og fordømte den i sterke ordelag. Studentersamfundet i Oslo holdt møte på saken og vedtok en avskyresolusjon. Og den eneste mulige reaksjon her er avsky.

Den 8. mai 1945 ble alle studenter ved våre universiteter og høyskoler, og alle elever ved skoler over barneskolen, som hadde vært medlemmer av Nasjonal Samling, bortvist uten videre. Ingen av disse fikk noensinne komme tilbake. Studenter og elever, som alt var ved eksamensbordet, ble kastet ut, og har ikke senere kunnet ta eksamen her i landet. Studenter og elever som sto foran eksamen den våren, fikk ikke slippe til og er ikke senere sluppet til. Helt til den siste tid har studenter og elever ved opptakelsen måttet vise attest for god nasjonal hold-

ning, dvs. godtgjøre at de ikke har vært medlemmer av Nasjonal samling eller sideorganisasjoner. Uten en slik attest har portene vært stengt. En frontkjemper som var blitt dømt og hadde sonet, gikk til en lærerskole, la alle kort på bordet, ble opptatt som elev, gikk skolen ut og tok eksamen. Han søkte lærerstilling i vår folkeskole og ble ansatt. Men da møtte steinkasterne opp, vekk med ham! Heller en halvstudent røver! Hvordan er denne uverdige kommet inn og har fått høve til å avlegge eksamen ved en av landets lærerskoler? Skolens rektor vred seg som best han kunne, men at frontkjemperen på forhånd hadde lagt alle kort på bordet kunne ikke bortforklares.

Hvor har dagspressen stått og hvor står den framleis? Hvor sto Studentersamfundet i Oslo og de andre studentersamfunn, og hvor står de i dag?

Mesterens enkle, almenmenneskelige og geniale lignelse om dem som på livet er opptatt med flisen i nestens øye, men ikke vører bjelken i eget øye stiger fram for en. Hyklere kalte han dem.

Hvorfor regjeres vi så dårlig?

Dette spørsmål har en tid vært under debatt i Verdens Gang — enda bladet selv har

Dette nr. av Folk og Land gikk i trykken tirsdag 14. februar.

Mellom venner

— Saken om lønn til NS-folkene går sin gang, forteller advo-

Den svenske utredning

Forts. fra side 1

planen om samarbeid som forslaget om å gjøre arkivmaterieell tilgjengelig for granskningen.*)

Instituttet påtok seg oppdraget, som for øvrig til samme tid ble gitt det også av svenske advokater på vegne av svenske statsborgere som hadde vært rettsforfulgt under etterkrigsoppkjøret i Norge.

Det er resultatet av denne Instituttets utredning av de gjeldende folkerettslige og strafferettslige prinsipper — med spesielt henblikk på okkupasjonen og dens ettervirkninger i Norge — som foreligger i disse dager.

Det er meddelt at den svenske advokatgruppe akter å tilstille den svenske regjering et eksemplar av utretningen til eventuell videre forføyning på vegne av de rammede svenske statsborgere.

Instituttet för Offentlig och Internationell Rätt er en siden 1943 eksisterende privat institusjon, dannet av en gruppe svenske professorer, og med den oppgave å følge utviklingen av den svenske og utenlandske lære om offentlig og internasjonal rett, samt å avgi responsa og utgi skrifter innen dette rettsområde.

Instituttet har gjennom internasjonalt kjente navn som dekker de forutsatte oppgaver, forlengst vunnet anerkjennelse på alle hold. I forbindelse med den her foreliggende sak er det verd å nevne at Nygaardsvold-regjeringen under sitt Londonopphold ved to anledninger

benyttet seg av Instituttets bistand, bl. a. da det gjaldt de såkalte «Kvarstad-båtene» i Göteborg.

Følgende angivelse av en del av instituttets vitenskapelige skrifter — hvorav utredningen «Den norske rettsoppgjørelsen» er nr. 18 — vil gi et inntrykk av hvilke felter Instituttet arbeider på:

Nr. 3. Fahlbeck-Jägerskiöld-Sundberg: Medborgarrätt. 1947.

» 4. Stig Jägerskiöld: Statens ersättningsskyldighet vid införande av monopol. 1947.

» 5. Halvar G. F. Sundberg: Kyrkorätt. 1948.

» 6. Erik Fahlbeck och Israel Myrberg: Konfikatoriska skatteförfattningars rättsgiltighet. 1948.

» 7. Gustaf Petren: Om offentligrettslig användning av vald mot person. 1949.

» 9. Halvar G. F. Sundberg: Valrätt med tillhörande valförfattningar. 1950.

» 10. Halvar G. F. Sundberg: Folk rätt. 1950.

» 11. Erik Fahlbeck: Tryckfrihetsrätt. 1951 og 1954.

» 12. Halvar G. F. Sundberg: Förvärv och förlust av svensk medborgarskap. 1953.

» 13. Hilding Eek: Socialrätt. 1954.

» 16. Halvar G. F. Sundberg: Allmän förvaltningsrätt. 1955.

» 17. Hilding Eek: Om främlingskap. 1955.

Utredningen om «Den norske rettsoppgjørelsen» har vært fordelt på flere av de professorer som står tilsluttet Instituttet. De internasjonalt rettslige deler er utarbeidet av Instituttets leder, professor Halvar G. F. Sundberg, samt av professorene Hilding Eek og Erik Fahlbeck. De strafferettslige avsnitt har vært nøye gjennomgått av professor Ivar Strahl. Som sekretær

1. Professor Halvar Gustaf Fredrik Sundberg er født 9/8 1894 i Stockholm. Cand. jur. fra Uppsala universitet mai 1919. Dr. juris. april 1927 og dosent i stats- og forvaltningsrett samme år. Professor i stats-, forvaltnings- og folkerett ved Uppsala universitet 1935—36, og senere pånytt fra 1941 av. Leder av Svenska Institutet for internasjonal rett

En rask orientering om opptaket

*

«Folk og Land» presenterer for sine lesere de menn som danner det svenske rettsinstitut

ved universitetet i Uppsala.. Medarbeider i Förvaltningsrättslig Tidsskrift, Statsvetenskapelig Tidsskrift, Svensk Justistidning og Tidsskrift för Rättsvetenskap.

2. Professor Hilding Eek er født 8/3 1910 i Visby. Cand. jur. januar 1933, jur. lic. i Uppsala 1942, dr. juris. Samme år, dosent i stats-, forvaltnings- og folkerett ved Uppsala universitet fra 1948 og fra 1955 professor i internasjonal rett ved Stockholms Högskola. Har vært knyttet til For-ente Nasjoners forskjellige utvalg som svensk delegat fra høsten 1948, fra 1950 som seksjonssjef.

3. Professor Felix Erik Fahlbeck er født 24/5 1895 i Lund. Cand. jur. 1918 ved Stockholms Högskola, dr. phil. ved Uppsala universitet 1925, dosent i statskunnskap ved Stockholms Högskola 1929, tilforordnet professor i forvaltnings-, stats- og folkerett ved Lunds universitet i 1944, dr. juris. h.c. ved Lunds universitet 1947.

For samtlige de her nevnte gjelder at de har innehatt offentlige verv og oppdrag og utgitt vitenskapelige skrifter og bøker i et slikt antall, at bare oppregningen av dem fyller flere sider i biografiske leksika.

*

De opplysninger som her er gitt, vil forhåpentlig gi de interesserte den visshet når de leser utredningen, at arbeidet har vært varetatt av høyt kvalifiserte krefter og på helt objektivt og nøytralt grunnlag uten noen slags påvirkning fra oppdragsgivernes side.

Jeg kan føye til, avslutter forbundssekretæren, at Instituttet og initiativtagerne, før arbeidet tok til, var enige om at Instituttet skulle stå helt fritt og ubundet i sin granskning og vurdering, og ikke i noen henseende være utsatt for prosedyre eller kommentarer fra vår side. Denne forutsetning har den hele tid vært strengt overholdt. At vi for vårt vedkommende har iaktatt den mest absolutte objektivitet, vil vel for øvrig også gå fram av det at den overveiende del av det ma-

Hvem har ansvaret

for den kolossale mangel på telefonapparater i Oslo og mange andre steder i landet?

Hvem drepte dem?

Vi sikter til de to frontkjemper, som sommeren 1945 ble funnet drept i Mofjellene i Telemark. Skipsreder Trygve Gundersen i Porsgrunn vil gjerne ha flest mulige opplysninger om denne sak, og det vil Folk og Land også.

— Elgen gjør stor skade i Ringsaker.

— Det meldes om uvanlig rikt skrefiske i Vesterålen.

— NRK har innbudt til teveling om hørespill for barn.

— Vest-Tyskland skal i år lage 1 million nye biler.

— 30 000 skjepper brisling er tatt i utve Oslo fjorden

test for god nasjonal hold- lere kalte han dem.

Stiftelsen norsk Okkupasjonshistorie, 2014

Hvorfor regjeres vi så dårlig?

Dette spørsmål har en tid vært under debatt i Verdens Gang — enda bladet selv har hjulpet de nåværende undertrykkere til makten. Nevnte spørsmål interesserer også våre lesere. Vi inntar gjerne innlegg om dette tema!

To jurister

Høyesterettsadvokat Hans Kiær Mordt har skrevet boken «Det urettferdige rettsoppgjør». Lagmann, har vært, Carl Bonnevie, har anmeldt boken i Dagbladet. Anmeldelsen er uvanlig stutt, Bonnevie er ellers ikke den mann som sparer på ordene.

Lagmannen skriver:

«Denne boka reiser et høyst formastelige spørsmål: ville ikke tross alt lynchjustis mot noen få åpenbare forturter med utløsning for hat og vrede, deretter skamfølelse og til slutt et begrenset og lidenskapsløst rettsoppgjør mot de andre lovovetredere vært å foretrekke?»

«Skjønt begrunnelsen fra forfatterens side er strengt saklig er det vel for øvrig en unødig belastning, når hans kritikk også rettes mot 2 av hovedpersonene i oppgjøret. Det bidrar kanskje bare til at boka blir tlet ned, hva den ikke fortjener.»

Les disse to avsnittene gjennom en gang til, og ta deg tid til å tenke over det du leste.

A. D.

Hotte totter og genier kan greie seg uten bøk r. De og jeg kan det ikke.

A. Dickinson.

Dette nr. av Folk og Land gikk i trykken tirsdag 14. februar.

Mellom venner

— Saken om lønn til NS-folkene går sin gang, forteller advokat Albert Wiesener.

— Hotelleier Hans Eggum reiser i mars til USA. Han skal bl. a. besøke en sønn i New York og to brødre i St. Paul, Minnesota.

— Isfirma Kristian Thorsen, Risør, og Emmanuel Marcussen, Oslo, har i vinter skåret store mengder is nede ved Lyngørkanten.

— Sovjet har underrettet den internasjonale arbeidsorganisasjon (ILO) om at det vil støtte et forslag om en ny internasjonal konvensjon om forbud mot tvangsarbeidere. Det må vel kunne betegnes som alle tiders sensasjon! Vi håper Russland selv vil ta seg et slikt forbud ad notam.

— Det er mulig at skoleskipet «Sørlandet» vil bli anmeldt fra Norge i havseilasen fra Torquay på den engelske sydkyst til Lisboa. Starten går den 7. juli.

— De svenske samene er gjensstand for rasediskriminering i sitt eget land, skriver den kjente forfatteren Björn-Erik Höijer i en ukeblad-artikkel som har vakt stor oppsikt.

— Staten satser store beløp på uran-leting og er interessert i at privatpersoner er med å kartlegge uranforekomstene i landet. «Uranloven» er opphevet, og nu gjelder de vanlige bestemmelser i lov om bergverksdriften av 1842. Uran og thorium tilfaller igjen første finner.

— Redaktør Torsvik i Bergens Tidende skal slutte. Ingemund Fænn nevnes som hans ettermann.

— Den tyske utenriksminister von Brentano kan ventes på Norgesbesøk i løpet av våren.

— Atomalderen er uavvendelig. Hvis hele verden skulle heves til vår «vestlige» levestandard, ville alle kjente kull- og oljekilder ikke holde mer enn 20 år. Atomenergien er den eneste hedning i det lange løp, og Norge må være med som andre land.

— I. B. Hjort skriver i sin bok Justismord — side 262: — — Ser vi på den ene side på hele den siviliserte verdens opphisselse over

som dekker de forutsatte oppgaver, forlenget vunnet anerkjennelse på alle hold. I forbindelse med den her foreliggende sak er det verd å nevne at Nygaardsvold-regjeringen under sitt Londonopphold ved to anledninger

Pontius Pilatus Evang

I «Folk og Land» nr. 4 for i år står sitert et brev fra helsedirektør Evang til Alexander Lange. Brevet begynner slik: «Som De kanskje har merket Dem har jeg ikke tatt aktiv del i dette oppgjør hverken på den ene eller den annen side».

Det var en særdeles overraskende nyhet. Jeg tror nok NS-legene har hatt det motsatte syn på Evang, vi har hatt inntrykk av at var det noen som motarbeidet oss, så var det han. Og dette gir da Evang selv tydelig uttrykk for bl. a. i sin artikkel «Leger og landssvik» i Arbeiderbladet 2/12 1946, der han også klager over at Høyesterett ikke har fulgt hans linje og «samtlige leger som arbeidet i utlandet» i rettsoppgjøret med legene. Denne sin linje presiserer han gjentagne ganger, munner ut i kravet om livsvarig lisensberøvelse for alle NS-leger — som han dessuten ikke har grove nok invektiver overfor, injurier av verste slag og mer enn tilstrekkelig til å bringe Evang på tiltalebenken, om de hadde kunnet tas opp tidligere. Men på det tidspunkt de framkom, var nok de injurierte NS-leger forhindret fra

den urett som overgikk franskmannen Dreyfus, og på den annen side den sløvhets, hvormed vi i dag ser hundretusener lider urett i konsentrasjonsleirer, så er det intet godt tegn — — I statsråd er lagt fram proposisjon til lov om avgift på of-

— I statsråd er lagt fram proposisjon til lov om avgift på of-

— I statsråd er lagt fram proposisjon til lov om avgift på of-

— I statsråd er lagt fram proposisjon til lov om avgift på of-

— I statsråd er lagt fram proposisjon til lov om avgift på of-

— I statsråd er lagt fram proposisjon til lov om avgift på of-

— I statsråd er lagt fram proposisjon til lov om avgift på of-

— I statsråd er lagt fram proposisjon til lov om avgift på of-

— I statsråd er lagt fram proposisjon til lov om avgift på of-

— I statsråd er lagt fram proposisjon til lov om avgift på of-

— I statsråd er lagt fram proposisjon til lov om avgift på of-

— I statsråd er lagt fram proposisjon til lov om avgift på of-

— I statsråd er lagt fram proposisjon til lov om avgift på of-

— I statsråd er lagt fram proposisjon til lov om avgift på of-

— I statsråd er lagt fram proposisjon til lov om avgift på of-

— I statsråd er lagt fram proposisjon til lov om avgift på of-

— I statsråd er lagt fram proposisjon til lov om avgift på of-

— I statsråd er lagt fram proposisjon til lov om avgift på of-

— I statsråd er lagt fram proposisjon til lov om avgift på of-

— I statsråd er lagt fram proposisjon til lov om avgift på of-

— I statsråd er lagt fram proposisjon til lov om avgift på of-

— I statsråd er lagt fram proposisjon til lov om avgift på of-

— I statsråd er lagt fram proposisjon til lov om avgift på of-

— I statsråd er lagt fram proposisjon til lov om avgift på of-

— I statsråd er lagt fram proposisjon til lov om avgift på of-

— I statsråd er lagt fram proposisjon til lov om avgift på of-

— I statsråd er lagt fram proposisjon til lov om avgift på of-

— I statsråd er lagt fram proposisjon til lov om avgift på of-

— I statsråd er lagt fram proposisjon til lov om avgift på of-

— I statsråd er lagt fram proposisjon til lov om avgift på of-

— I statsråd er lagt fram proposisjon til lov om avgift på of-

— I statsråd er lagt fram proposisjon til lov om avgift på of-

— I statsråd er lagt fram proposisjon til lov om avgift på of-

— I statsråd er lagt fram proposisjon til lov om avgift på of-

— I statsråd er lagt fram proposisjon til lov om avgift på of-

— I statsråd er lagt fram proposisjon til lov om avgift på of-

— I statsråd er lagt fram proposisjon til lov om avgift på of-

— I statsråd er lagt fram proposisjon til lov om avgift på of-

— I statsråd er lagt fram proposisjon til lov om avgift på of-

— I statsråd er lagt fram proposisjon til lov om avgift på of-

— I statsråd er lagt fram proposisjon til lov om avgift på of-

— I statsråd er lagt fram proposisjon til lov om avgift på of-

— I statsråd er lagt fram proposisjon til lov om avgift på of-

— I statsråd er lagt fram proposisjon til lov om avgift på of-

— I statsråd er lagt fram proposisjon til lov om avgift på of-

— I statsråd er lagt fram proposisjon til lov om avgift på of-

— I statsråd er lagt fram proposisjon til lov om avgift på of-

— I statsråd er lagt fram proposisjon til lov om avgift på of-

— I statsråd er lagt fram proposisjon til lov om avgift på of-

— I statsråd er lagt fram proposisjon til lov om avgift på of-

— I statsråd er lagt fram proposisjon til lov om avgift på of-

— I statsråd er lagt fram proposisjon til lov om avgift på of-

— I statsråd er lagt fram proposisjon til lov om avgift på of-

— I statsråd er lagt fram proposisjon til lov om avgift på of-

— I statsråd er lagt fram proposisjon til lov om avgift på of-

— I statsråd er lagt fram proposisjon til lov om avgift på of-

— I statsråd er lagt fram proposisjon til lov om avgift på of-

— I statsråd er lagt fram proposisjon til lov om avgift på of-

— I statsråd er lagt fram proposisjon til lov om avgift på of-

— I statsråd er lagt fram proposisjon til lov om avgift på of-

— I statsråd er lagt fram proposisjon til lov om avgift på of-

— I statsråd er lagt fram proposisjon til lov om avgift på of-

— I statsråd er lagt fram proposisjon til lov om avgift på of-

— I statsråd er lagt fram proposisjon til lov om avgift på of-

— I statsråd er lagt fram proposisjon til lov om avgift på of-

— I statsråd er lagt fram proposisjon til lov om avgift på of-

— I statsråd er lagt fram proposisjon til lov om avgift på of-

— I statsråd er lagt fram proposisjon til lov om avgift på of-

— I statsråd er lagt fram proposisjon til lov om avgift på of-

— I statsråd er lagt fram proposisjon til lov om avgift på of-

— I statsråd er lagt fram proposisjon til lov om avgift på of-

— I statsråd er lagt fram proposisjon til lov om avgift på of-

— I statsråd er lagt fram proposisjon til lov om avgift på of-

— I statsråd er lagt fram proposisjon til lov om avgift på of-

— I statsråd er lagt fram proposisjon til lov om avgift på of-

— I statsråd er lagt fram proposisjon til lov om avgift på of-

— I statsråd er lagt fram proposisjon til lov om avgift på of-

— I statsråd er lagt fram proposisjon til lov om avgift på of-

— I statsråd er lagt fram proposisjon til lov om avgift på of-

— I statsråd er lagt fram proposisjon til lov om avgift på of-

— I statsråd er lagt fram proposisjon til lov om avgift på of-

— I statsråd er lagt fram proposisjon til lov om avgift på of-

— I statsråd er lagt fram proposisjon til lov om avgift på of-

— I statsråd er lagt fram proposisjon til lov om avgift på of-

— I statsråd er lagt fram proposisjon til lov om avgift på of-

— I statsråd er lagt fram proposisjon til lov om avgift på of-

— I statsråd er lagt fram proposisjon til lov om avgift på of-

— I statsråd er lagt fram proposisjon til lov om avgift på of-

— I statsråd er lagt fram proposisjon til lov om avgift på of-

— I statsråd er lagt fram proposisjon til lov om avgift på of-

— I statsråd er lagt fram proposisjon til lov om avgift på of-

— I statsråd er lagt fram proposisjon til lov om avgift på of-

— I statsråd er lagt fram proposisjon til lov om avgift på of-

— I statsråd er lagt fram proposisjon til lov om avgift på of-

— I statsråd er lagt fram proposisjon til lov om avgift på of-

— I statsråd er lagt fram proposisjon til lov om avgift på of-

— I statsråd er lagt fram proposisjon til lov om avgift på of-

— I statsråd er lagt fram proposisjon til lov om avgift på of-

— I statsråd er lagt fram proposisjon til lov om avgift på of-

— I statsråd er lagt fram proposisjon til lov om avgift på of-

— I statsråd er lagt fram proposisjon til lov om avgift på of-

— I statsråd er lagt fram proposisjon til lov om avgift på of-

— I statsråd er lagt fram proposisjon til lov om avgift på of-

— I statsråd er lagt fram proposisjon til lov om avgift på of-

— I statsråd er lagt fram proposisjon til lov om avgift på of-

— I statsråd er lagt fram proposisjon til lov om avgift på of-

— I statsråd er lagt fram proposisjon til lov om avgift på of-

— I statsråd er lagt fram proposisjon til lov om avgift på of-

— I statsråd er lagt fram proposisjon til lov om avgift på of-

— I statsråd er lagt fram proposisjon til lov om avgift på of-

— I statsråd er lagt fram proposisjon til lov om avgift på of-

— I statsråd er lagt fram proposisjon til lov om avgift på of-

— I statsråd er lagt fram proposisjon til lov om avgift på of-

— I statsråd er lagt fram proposisjon til lov om avgift på of-

— I statsråd er lagt fram proposisjon til lov om avgift på of-

— I statsråd er lagt fram proposisjon til lov om avgift på of-

— I statsråd er lagt fram proposisjon til lov om avgift på of-

— I statsråd er lagt fram proposisjon til lov om avgift på of-

Helsedirektøren og «Landssvikoppgjøret»

å ta til gjenmæle, så Evang trygt kunne løpe amokk i sin «gode» saks tjeneste.

I den nevnte smussartikkel av 2/12 46 forteller Evang at han var forbitret over Høyesteretts, fra hans egen framvikende linje (idet ingen NS-leger ble fradømt sin lisens der), henvendte seg til Riksdavokaten «og gjorde rede for hvordan jeg så på saken». Da han også her møtte motstand, foreslo han at lisensen iallfall under alle omstendig-

Terminliste

21. februar: Ny Jords møte i Oslo (ikke 23. febr.)

24. februar: Rettsmøte i Fredriksberg (Danmark) i anledning stevning av Jon Galster mot justisminister Hans Hækkerup.

23. juni: Folkeavstemning i Egypt om Nassers utkast til ny konstitusjon.

fentlig framføring av utøvende kunstneres prestasjoner til beste for kunstnerne selv.

— Ortoped Algot Andersen ved Vestlandske Vanføreheim har konstruert en ny protese for lår- amputasjon, som har betydelige fordeler sammenlignet med de tidligere.

— Den tyske ambassadør i Oslo, von Broick-Oppert har overrakt Odd Nansen en gave fra den vesttyske forbundspresidenten, Theodor Heuss. Gaven er et

heter måtte kunne begrenses. Også denne Evangs aksjon var imidlertid forgjeves, sier han. — Men han ga ikke opp. «I juni 1946 henvendte derfor Helsedirektoratet seg skriftlig til Riksadvokaten i forbindelse med at Høyesterett hadde opphevd en herredsrettsdom, hvor en lege hadde tapt retten til å praktisere som lege for en kortere tid».

Etter dette står det for allminnelig oppfatning som Evang har vært alt annet enn passiv i rettsoppgjøret, hva han nu vil gi det utseende av. Lillestrøm 6/2 56.

S. W. Brochmann, lege.

sølvfat med inskripsjonen «Dankeesspende des deutschen Volkes 1951». Den er gitt av et fond som ble stiftet i 1951 for utlendinger som hadde gjort seg spesielt fortjent i årene etter siste verdenskrig. Nansen har fått gaven som uttrykk for den takknemlighet det tyske folk føler overfor hans store arbeid for tyske flyktninger og tysk ungdom.

† Kaptein O. Lauritsen, 97 år. Han var ved sin død senior blant alle norske skippere, og seilte i sin tid i 45 år i Søndenfjeldske.

Renault

Myndighetene i Frankrike har gitt beskjed om at det skal holdes likskue over den tidligere franske bilkongen Louis Renault for å få fastslått om han døde en naturlig død, eller om han ble drept i Fresnes-fengslet.

ang og vurdering, og ikke i noen henseende være utsatt for prosedyre eller kommentarer fra vår side. Denne forutsetning har den hele tid vært strengt overholdt. At vi for vårt vedkommende har iaktatt den mest absolutte objektivitet, vil vel for øvrig også gå fram av det at den overveiende del av det materiell som har vært stilt til Institutets rådighet, skriver seg fra motstandshold, og har vært forelagt uten noen slags henvisninger fra oss.

Men — så er det etter vår oppfatning i denne sak — som ellers — ikke kvantiteten, men kvaliteten som er utslagsgivende, sier forbundssekretæren med et smil.

*) Under interpellasjonsdebatten erklærte 11 av de 13 stortingsmenn, som hadde anbefalt granskningen, at de ville la sine underskrifter stryke, men noen meddelelse herom har hverken initiativtagerne eller det svenske institutt mottatt.

Sannhetens seir

Det som fra NS-hold etter 1945 har vært skrevet og dokumentert i form av bøker, brosjyrer og artikler, det har vesentlig omhandlet de store linjer angående okkupasjonen og «rettsoppgjøret».

Her har det vært nedlagt et stort og omfattende arbeid, som har hatt og fortsatt vil få en meget stor betydning. Visstnok har alt dette kildearbeide og tilretteleggelsen av bevisene for det som Scharffenberg kaller «den bevisste historieforfalskning» — etter beste evne blitt fortiet av presse og motstandere, ut fra den kjensgjerning

— Elgen gjør stor skade i Ringsaker.

— Det meldes om uvanlig rikt skreifiske i Vesterålen.

— NRK har innbudt til tevling om hørespill for barn.

— Vest-Tyskland skal i år lage 1 million nye biler.

— 30 000 skjepper brisling er tatt i ytre Oslo-fjorden.

— Snø vanskeliggjør hogsten i Namdalen.

— Narvik: Utbyggingen av Ningen kommer på 16 millioner.

— SAS hadde 1 million trafikanter i fjor.

— Namdal: I Tunnsjøtraktene har gaupa i fjor tatt ni reinsdyr.



Utstedelse av «verdifaste obligasjoner», dvs. obligasjoner som blir innløst med et økt beløp hvis pengeverdien synker, er et forslag som stadig blir fremsatt, og nesten like ofte droppet igjen. Nu sist har tanken vært oppe i Danmark, hvor et utvalg har drøftet muligheten for å lage obligasjoner som beskytter kjøperne mot fall i pengeverdien, og har kommet til det resultat at noe slikt ikke er praktisk gjennomførlig.

at den som har makten og flertallet, han har også «retten». — Vi må heller ikke glemme, hva en av de hjemlige koryfeer uttalte på Drammens torv (eller hvor det nå var), at «når skurken ingen annen utveg ser, blir han nasjonal». Og hvor nasjonale ble de ikke mange av disse, som noen år i forveien fornektet både folk og fedreland og ombyttet det latterliggjorte norske flagg med en rød duk? — Men folket kan nok oppagiteres og føres bak lyset for en viss tid, men før eller siden vil sannheten bli åpenbar, og alle konjunktursellerne, som levde høyt på



LANDSLEDERMØTE

for Forbundet for Sosial Oppreisning vil bli avholdt

onsdag den 29. februar 1956 kl. 12

i «Håndverkeren»s lokaler, Østre gate 61, Hamar.

Landsledelsen består av forbundsstyret, fylkes- og/eller distriktstillitsmennene, samt inntil 5 spesielt oppnevnte representanter fra hvert fylke. Andre vil ha adgang til møtet mot framvisning av medlemskort for 1956 (samt evtl. kan løses ved inngangen) eller av bevis for bidrag yttet i 1955/56.

Til behandling foreligger: 1. Årsberetning. 2. Regnskap 1955. 3. Budsjett 1956. 4. Valg. 5. Tid og sted for neste møte. 6. Eventuelt. Etter en pause vil Elvind Blehr kl. 16.30 gi meddelelse om den svenske utredning «Den norske rettsuppgjørelsen». Deretter fellesmiddag i «Håndverkeren»s restaurant.

På grunn av spesielle forhold har dette måttet berammes med meget kort frist. En vil derfor be om at de som akter å møte og som vil delta i fellesmiddagen (kr. 16.— + 10 %) godhetsfullt omgående melder dette skriftlig til Forbundets sekretariat, boks 3214, Oslo.

Med henblikk på plassforholdene på stedet vil en tilråde at de som må overnatte og ikke kan sikre seg privat innkvartering, snarest sørger for å reservere seg hotell-rom.

Innkvarteringsnemnda, boks 144, Hamar,

vil om det ønskes være hjelpelig. Send i tilfelle straks skriftlig bestilling til den anførte adresse, angi for hvilket tidsrom plass ønskes tinget, og skriv tydelig navn og poststed hvortil svar skal sendes. For anvisning om bestilte rom vil komiteen ha en representant til stede på Grand Hotell (vis a vis jernb.st.) dagen før møtedagen kl. 17—21 og selve møtedagen kl. 9—11.30.

Værelsebestilling og middagstegning er bindende.

For dem som savner anledning til å delta i Hamar-møtet, for man oppmerksom på at det er Forbundsledelsens hensikt i umiddelbar rekkefølge etterpå å arrangere møter innen de forskjellige fylkesdistrikter. Meddelelse om tid og sted for disse møter vil senere bli gitt gjennom Folk og Land.

NB! Vær av den godhet å bistå oss ved å sende møteunderretning og rombestilling mest mulig omgående!

FORBUNDET FOR SOSIAL OPPREISNING

På vegne av Forbundsstyret
Sekretariatet.

Til Forbundets medlemmer.

Det gjelder våre krigsinvalider

Til Hjelpeorganisasjonen for frontkjempere,
Postboks 1407 - Vika,
Oslo.

Under forutsetning av at min økonomi i kommende år ikke blir vesentlig forverret erklærer jeg

Navn

Adresse

i et år fremover å ville betale til hjelp for krigsinvalide frontkjempere og frontkjempers etterlatte

kr. (Beløpet gjentatt med bokstaver)

som jeg ønsker å betale: a) i en sum nå
(Understrek den betalings- b) i 2 halvårlige terminer
form som passer) c) i 4 kvartalsvise terminer
d) i 12 månedlige terminer

Jeg sender beløpet med postgiroblankett til: Hjelpeorganisasjonen for frontkjempere, Boks 1407 - Vika, Oslo. Postgirokonto 180 70.

To gode menn til ære

To av våre beste menn på Vestlandet er gått gått bort siden nyttår.

Fredag 12. januar ble fotograf Christian Bøbak bisatt fra Solheim kapell i Bergen. Bøbak ble bare 65 år. Under sitt opphold på Espeland fangeleir pådro han seg en nervesykdom som han senere aldri ble kvitt. Han søkte mange, både leger og naturleger, uten at noen kunne hjelpe ham.

Det fins vel knapt et menneske i Bergen som ikke kjente fotograf Bøbak. Som ung kom han dit fra Gudbrandsdalen og arbeidet opp byens største fotografiske forretning. Under krigen mistet han sin eldste sønn på østfronten, selv ble han arrestert i 1945 og led meget av dysenteri i fangenskapet. Men ikke før var han hjemme igjen før folk strømmet til hans forretning. Det nyttet ikke for motstanderne å boikotte Bøbaks forretning, dertil var han altfor kjent og populær. Når man kom ned i kjelleren til Bøbak hang en hel vegg full med bilder av alle kjente menn fra Nordahl Grieg til Olav Høprekstad, Quisling og kapellmester Harald Heide.

Bøbak var verdens snilleste menneske, utallige er de som han på en eller annen vis har hjulpet, skulle man til utlandet og ikke hadde penger til passfoto fikk man det gratis. Hans mange venner hadde da også fylt kapellet ved hans bisettelse, kranser ble nedlagt og mange takkens ord talt, men mest takket kanskje de som ingen kranser hadde. Hans sønn, som er fiolinist og har studert ved konservatoriene i London og Boston, spilte under høytideligheten, hvor presten Madland forrettet. Bøbaks minne vil lyse

Notabene!

Støtt de som averterer hos oss, du vil ha det igjen på alle måter.

Offentlig sak

DET KGL. JUSTIS- OG POLITIDEPARTEMENT

Forbundet for Sosial Oppreisning,

Kierschowsgt. 5, Oslo.

Rettsoppgjøret.

Det ærede forbunds brev av 20. desember f. å. til Stortingets Presidensskap er av Stortingets kontor oversendt dette departement til besvareise. Justisdepartementet viser til Stortingsproposisjon nr. 1 — 1956, kap. 23, Kgl. og parlamentariske kommisjoner m. m., vedlegg 5, Redegjørelser vedkommende post 1 og 2, Justisdepartementet nr. 11, Utvalget til å bearbeide og vurdere materiale og erfaringer fra rettsoppgjøret:

«Stortinget vedtok den 22. januar 1952 å oversende Regjeringen følgende forslag fra representanten Lyng:

«Stortinget ber regjeringen om å sette ned et sakkyndig og allsidig sammensatt utvalg for å bearbeide det materiale og vurdere de erfaringer som er samlet under rettsoppgjøret.»

Den 15. november 1954 nedsatte Justisdepartementet et utvalg med mandat å legge frem en plan for det arbeid som den fremtidige komite vil få i oppdrag å utføre. Dette planutvalg hadde følgende sammensetning:

Høyesterettsdommer O. C. Gundersen (formann), riksadvokat Andreas Aulie, lagmann John Lyng, professor Sverre Steen og ekspedisjonssjef G. Sverdrup-Thygeson. Utvalgets sekretær var sekretær Frederik Beichmann, Justisdepartementet.

Planutvalget har avgitt innstilling i brev av 30. juni 1955 til Justisdepartementet. Den arbeidende komite ventes nedsatt i nær fremtid.

Kjøp og salg av trelast

ERLING OKKENHAUG
Trelastagentur, Trondheim
Telf. 20 884



NAMSOS — Telefon 2132 - 2817 — privat 2275

Vi anbefaler:

Alleslags fiskeprodukter — kun engros. Vår spesialitet er nysalt tet torskfilet, leveres i ca. 45 kilos kasser. Kan også leveres til private med tillegg av oms etningsavgift.

EGET KJØLE- OG DYPPFRYSNINGSANLEGG.

A.s Kassefabrikken

Orkanger

Alle sorter kasser leveres.

Godt arbeide. Rask ekspedisjon.

Vi fører

Ski — Sykler — Elektriske
komfyrer — Vaskemaskiner
m. m.

Servisestasjon for biler og
motorsykler.

BJARNE SVENNING a/S
Rissa

Mjønvald Kafè

Brandbu, Hadeland
anbefales

Benytt

HÅNSKOMAKEREN

Neuberggt. 15, Oslo

Garantert fagarbeider

Tannlege Maamoen

Hansteensgt. 2

Telef. 44 43 33

Stiftelsen norsk Okkupasjonshistorie, 2014
NB! Vær av den godhet å bistå oss ved å sende møteunderretning og rombestilling mest mulig omgående!

FORBUNDET FOR SOSIAL OPPREISNING

På vegne av Forbundsstyret
Sekretariatet.

Til Forbundets medlemmer.

Fra 1. februar sender Forbundets kassakontor pr. brev ut giroblanketter for innfordring av medlemskontingenten for 1956. Vær så vennlig å sende inn skyldig kontingent så snart De mottar blanketten. Vi hadde betydelige ekstraordinære uttellinger allerede i månedens første halvdel. En rask remisse vil være oss til stor hjelp.

Forbundskassereren.

mindretallets nederlag, de vil en dag møte sin skjebne. Slikt har hendt utallige ganger før i historien, og det kan vel gjenta seg på ny.

Trygve Lie, Berggrav og Ferdinand Schielderup o. l. kan skrive så mange innbringende bøker de bare vil, så vet allikevel alle fornuftige folk, at den som fremstår som dommer i egen sak, hans dom blir ensidig og subjektiv, og derfor verdiløs som historisk kildemateriale. — Hva kommer det så av, at storting og styringsverk med nebb og klør alltid har motsatt seg ethvert tiltak for å komme fram til en saklig, objektiv og uhildet granskning av dette evindelige «rettsoppgjør» ved utenlandske jurister og sakkyndige eksperter?

Skulle ikke en slik granskning være en soleklar rett og nødvendighet for endelig en gang å få stadfestet eller utryddet denne påstand om bevisst historieforfalskning i etterkrigsoppgjøret, samt for om mulig endelig å få utryddet professor Skeies påstand om «den største rettsløshet i vår historie»?

Hva kom det av at et halvt snes stortingsmenn trakk sine navn tilbake fra anmodningen om å få en svensk granskning av det såkalte

rettsoppgjør? Det var jo formelig som det skjedde på kommando, og da må jo ved Gud en slik granskning være enda mer påkrevet. Men da saken synes å ligge slik an, at ethvert forsøk på å komme virkelig til orde fra vår side blir hindret og neglisjert og utenlandske sakkyndiges granskning blir betegnet som uønsket, og det samtidig stadig påny blir utgitt nye bøker av forfattere, som selv var med i det store politiske spill, da må enhver forstå at den objektive sannhet vil ha trange kår.

I Morgenbladet for 14. oktober skriver Birger Kildal i forbindelse med Trygve Lies bok en omfangsrik betenkning om regjeringens evneløse politikk omkring 1940, og man skulle synes at den logiske konklusjon på denne Kildals anmeldelse ville bli: riksrett, men den kom jo som bekjent ikke. Det skulle jo også bare ha manglet, at våre politiske ledere og «redningsmenn» i farens stund, skulle ha forlangt riksrett over seg og sine. — I stedet beseglet man den hellige grav

med æresgasje til regjeringens overhode, og mente tydeligvis dermed å ha satt punktum for all videre diskusjon om dette mørke avsnitt

en hel vegg full med bilder av alle kjente menn fra Nordahl Grieg til Olav Hoprekstad, Quisling og kapellmester Harald Heide.

Bøbak var verdens snilleste menneske, utallige er de som han på en eller annen vis har hjulpet, skulle man til utlandet og ikke hadde penger til passfoto fikk man det gratis. Hans mange venner hadde da også fylt kapellet ved hans bisettelse, kranser ble nedlagt og mange takkens ord talt, men mest takket kanskje de som ingen kranser hadde. Hans sønn, som er fiolinist og har studert ved konservatoriene i London og Boston, spilte under høytideligheten, hvor presten Madland forrettet. Bøbaks minne vil lyse blant «landssvikerne» over det hele land.

*

Vossevangen var gjemt under lyp sne fredag 20. januar, da Bertram Dybwad Brochmann ble begravet fra møtelokalet Vonheim, som ligger like ved inngangen til Voss nye kirkegård. At det var en landskjent mann som var gått bort, så man straks av det veld av blomster som omga båren, foruten en mengde kranser, var der plasert levende blomster også rundt talerstolen.

Det store lokale var nesten fullt, da avdødes svigersønn gikk frem og sang to vers av Norge, mitt Norge! Slik skal «landssvikere» graves! Hamsuns kiste ble svøpt i det norske flagg, Brochmann fikk tonene av Norge, mitt Norge med seg på sin siste ferd. Begges liv var viet fedrelandet.

Pastor Hans Hauge, Brochmanns gamle venn, holdt en beveget tale med både ros og ris til avdøde. Han sluttet med at myndighetene, som forsøkte å få Brochmann erklært sinnssyk og som hadde boikottet både hans munn og hans penn de siste ti år, nok også ville forsøke å stjele en del av hans beste ideer og gi dem ut for sine, men det ville neppe lykkes, dertil var for mange unge blitt begeistret for hans forkynelse.

Ved de mange kransenedleggelser ble man minnet om at det var en personlighet og en lederskikkelse vi her fulgte til graven. Avdødes sønn, ingeniør B. Dybwad Brochmann holdt en gripende tale om sin fars bevegede liv, det samme gjorde ingeniør Bonde, og der ble lagt ned kranser fra Stavanger, Oslo, Bergen og en rekke andre steder. Særlig populær var Brochmann på Voss. Det var også 6 av hans naboer som bar kisten til det siste hvilested på Voss nye kirkegård.

En stor idealist er gått bort. Hva man enn måtte mene om hans lære, nå er alle de som hadde den glede å lære ham å kjenne, enige om at han var en sjelden personlighet, en kunnskapsrik og enestående begavelse, en sprudlende og vittig omgangsvenn og taler, et åndelig rikt og godt menneske.

Carl Lie.

i vår historie.

Når det da viser seg, at det fremdeles stadig kommer nye offentlige innlegg i debatten (Lie, Hartmann etc.), så viser

det bare at sinnene ikke kommer til ro i det norske folk før hele komplekset blir bedømt av en instans, som ikke selv har lim på fingrene, dvs.

gen følgende forslag fra representanten Lyng:

«Stortinget ber regjeringen om å sette ned et sakkyndig og allsidig sammensatt utvalg for å bearbeide det materiale og vurdere de erfaringer som er samlet under rettsoppgjøret.»

Den 15. november 1954 nedsatte Justisdepartementet et utvalg med mandat å legge frem en plan for det arbeid som den fremtidige komite vil få i oppdrag å utføre. Dette planutvalg hadde følgende sammensetning:

Høyesterettsdommer O. C. Gundersen (formann), riksadvokat Andreas Aulie, lagmann John Lyng, professor Sverre Steen og ekspedisjonssjef G. Sverdrup-Thygeson. Utvalgets sekretær var sekretær Frederik Beichmann, Justisdepartementet.

Planutvalget har avgitt innstilling i brev av 30. juni 1955 til Justisdepartementet. Den arbeidende komite ventes nedsatt i nær fremtid.

For terminen 1954—55 var bevilget kr. 10 000.—. Det medgikk i terminen kr. 1 122.43.

For 1955—56 er bevilget kr. 10 000.—.

Komiteens arbeid kan ikke ventes avsluttet før 1. juli 1956.

Man foreslår bevilget kr. 10 000.— for 1956—57.

Justisdepartementet har den 22. desember 1955 sendt planutvalgets medlemmer følgende brev:

«Under henvisning til konferanse 19. desember f. å. med planutvalget ber departementet utvalgets medlemmer, høyesterettsdommer O. C. Gundersen, riksadvokat Andreas Aulie, lagmann John Lyng, professor Sverre Steen og ekspedisjonssjef G. Sverdrup-Thygeson om å nedsette seg som arbeidsutvalg med førstnevnte som formann for å lede arbeidet med å skaffe til veie materialet til departementets innberetning om landssvikoppgjøret. Det er forutsetningen at arbeidet blir utført i samsvar med det opplegg som planutvalget har gitt i sitt brev av 30. juni d. å. til departementet.

Utvalget gis fullmakt til innenfor rammen av det bevilgede beløp å anta den nødvendige arbeidshjelp. Til utvalget er det for inneværende termin bevilget kr. 10 000.— og for kommende termin er det samme beløp foreslått bevilget.»

Oslo, den 9. februar 1956.

For justisministeren
G. SVERDRUP-THYGESON.

Elvind Hanssen.

Olga Bjoners bok

Dette har hendt

(Et tidsbilde)

fås kjøpt ved innsendelse av kr. 10.— pluss sendekostnad med kr. 0.60 til Olga Bjoner, postboks 3214, Oslo.

Fotografi — Agent

søkes av innarb. firma til å bereise alle distrikter og oppta best. hos private på fargel. fotografier. Provisjonen er høy, og der reflekteres fortr. vis på en som vil gå inn for arb. som levevei. Hvis tilbudet passer for Oem vennligst legg svar under b, mrk. «Snarest».

som ikke selv har vært personlig engasjert i begivenhetene og som derfor ikke er belastet med forhåndsinteresser i saken.

Skulle ikke det synes å være den eneste anstendige løsning på det store problem i Norge i dag?

Spectator.

HÅNSKOMAKEREN

Neuberggt. 15, Oslo

Garantert fagarbeider

Tannlege Maamoen

Hansteensgt. 2

Telef. 44 43 33

Kledespresen

Drammen

Rensning, pressing, vask.

GUNNAR OLAUSSEN
Telf. 1620

Oslo Stigefabrikk

Brand, maler og skyvestiger
oljet, m/ kadimerte belegg

Inneh. Alf T. Lunde

Mosseveien 8

Tlf. 68 88 17, priv. 67 07 79

UR

Jeg fører alle de kjente sveitsermerker som Omega, Longines, Certina, Cyma, Tissot, Revue, Antima og Allsport.

Dette er en tillitsak.

De blir ikke skuffet hverken over pris eller kvalitet.

R. Gjessing

URMAKER

DRAMMEN

Telefon 2507.

Annelise Parow

TANNINNSETNING

Trondheim

Gisle Johnsonsgt. 5 - V. Lademoen kirke - Voldsminde

Tannlæge

MARTIN KJELDAAS

Hansteensgt. 2

Tlf. 44 75 54

Bladet koster
20.- kroner pr. år

FOLK OG LAND

Vår adresse er:
Kierschowsgt. 5, Oslo

Skal her Mon du undres? Mens vi — glemmes?

Forts. fra side 1

delta i en objektiv, nøytral klarlegging? Hva med de hermetisk tillukkede, offentlige arkiver? Hva med utestengningen fra p essen? Jfr. senest tausheten — den åpenbart offisielt dekreterte taushet — omkring advokat Hans Kiær Mordts avslørende bok?

Anei, — ukvemsordene følger vi oss ikke rammet av. Heller ikke av de mer eller mindre dultede antydninger om at vi bare er ute etter økonomisk vinning Etter «erstatninger» i klingende mynt! Også der er man på villspor. En ting for seg er at tyven etter gammel norsk rett ikke har noe krav på å sitte med det som er stjålet. Den satsen hevder vi når det gjelder det som er stjålet fra oss. Tyveriskaper ingen eierrett. Men krav på «erstatninger» i vanlig forstand fører vi ikke i vårt merke. Selv har jeg sagt det gang på gang offentlig siden jeg ved årsskiftet 1949/50 kunne si tvangsarbeidsleiren farvel — og jeg gjentar det her: selv om jeg nok i dag kunne trenge det endog særdeles godt, så kommer jeg ikke til noen gang å kreve noen erstatning, fordi jeg — etter 25 års offentlig tjeneste — ble satt ut av min stilling, jeg kommer aldri til å kreve noen erstatning for de mange innesperringens og forsmedelsens år — men —

én ting kommer jeg til å holde uforanderlig fast ved — komme hva komme vil — og det er kravet om å få vasket av meg forræder-stemplet. Alt annet får passere. Bare ikke det å være stemplet for noe som man aldri har gjort — å ha forrådt sitt land.

Dette er det som kampen gjelder fra vår side. Jeg sier vår, for jeg vet at min oppfatning i denne henseende deles av mine feller. Her foreligger ingen prutningsmonn. Her nytter det ikke med lokketoner om «glemsel». Vi er på det rene med at veien tilbake til den norske rettsstaten ene og alene fører fram via samfunnets erkjennelse av at det har forgått seg. Og forgått seg svarligen. Uten vår ideelle oppreisning nytter det ikke landet vårt å ta seg ut av det rettslige og kulturelle uføre som det nå er havnet i.

Dette er grunnen til at vi ikke kan tillate oss å glemme, men at vi tvert imot anser det som vår plikt å handle som vi gjør.

At russerne fisker innenfor den norske fiskerigrense — er det noe å undres over? At de har sendt en hel flåte til Jøssing-Norges sildefiskerier — det er naturlig. Altmark, mineutlegging o.s.v o.s.v. — Norge syntes da det var for vennetjenester å kalle. Ov Gerhard ordglattes saga er ferden til Gardarrike besunget av skalden Kirkvågr, det mest lysende eksempel på beslektede storhøvdingers vennskap. Et vennskap og en beundring, som nesten truer med å ta glansen av selveste Mr. C. Den mest fanatiske totalist bøyer seg til jorden når whiskyen og sigaren er Churchills. Og så skulle man ikke tåle en sildeflåte fra

For «Folk og Land»
av Axel Skuggevik

Gårdbruker og litt av en fisker, men en dårlig roer.

«en vennligsinnet og fredselskende nasjon»! Ingen kan vente at russerne forstår slikt. Det må, i all anstendighets navn, være måte med å gjøre forskjell på folk! Krigsskip, som skyter og legger miner, er en grov krenkelse, sammenlignet med fredelige, ubevæpnede fiskefartøyer, som kommer fra «alle arbeideres sanne fedreland»!

Iflg. Henrik Ibsen har englenderne «en skjerpet sans for

eget beste». Det har sunnmøringene også, ifølg. nordmøringenes mening, — de tilhører, så å si, samme nasjon, sunnmøringene og englenderne. Russerne er kommet galt avsted — de burde ha kommet til Færder med småbunden not, til Gerhard og Løve Løvliens småsildefiskerier. Der ville den russiske bjørn ha møtt kompiser. At den skjerpede sans bare beundres når den er engelsk eller sunnmørsk, det kan da vel ikke russerne ventes å fatte? Men de skulle ha grunn til å mene at Trygves og Alfs gullkofferter er noen sure sildeverdt! Og høvdingesetet hos vulgarerne høvet kanskje bedre for Gerhard enn for Olav Haraldson?

Hele verdens hundekjører nr. 1 og vakre dronning Constance

(Forts. fra forrige nr.)

Tre år esnere arbeidet jeg som fyrbøter ved minene. Det var i de årene vi begynte å vaske gull om vinteren. Jorden var frosset i flere hundre fots dybde og måtte tøs opp med damp. Sjaktene måtte graves ned til det faste fjell, hvor mesteparten av gullet lå. Løsmaterialet ble heist opp og tømt i en svær dyng, som ble vasket ut, når vannet begynte å renne om våren.

Mine første erfaringer med hunder i Alaska har jeg fra vinteren 1901—02, da det ble meldt om gullfunn i Kongarok på Seward-halvøya. Rushet begynte straks. Alle brukbare hunder i Nome ble oppkjøpt eller stjålet og sleder laget. Lindeberg kjøpte 11 fine malemte-

av karene dro ham ut og satte ham på taket. Vi flyttet inn, det var en god igloo. Det døde mange eskimoer det året, hovedsakelig på grunn av overgangen til den hvite manns diett.

Vi ble borte i to måneder og fikk fryktelige snøstormer og masser av snø. Jeg hadde hatt god bruk for mine ski, men de var etterlatt. Mine kompiser, svenskene, var nemlig skåninger og ukjente med ski; de anså slike ting som unyttig last. Vi fikk overvann på isen og sterk frost. Jeg forfrøs mine ben slemt og var hard up en tid. Det ble også etter hvert smått med proviant, og vi måtte returnere til Nome. Det ble ikke noe gull ut av det, hele Kongarok-funnet var en svindel.

Sibir med 11 små sibir-huskies. De veide omkring to-treogtyve kilo hver. Han anmeldte sitt spand til veddeløpet, men da han selv var opp i årene, fikk han en venn, en dansk sjømann, til å kjøre hundene for seg. Folk lo til de små hundene, de andre sledekjørerne hadde større og mer langbeinte hunder, som veide fra 30—35 kilo.

Det ble veddet høyt, og odds var 50 til 1 mot sibirhundene. Hvis de hadde vunnet, hadde hele Nome gått konkurs.

Det tvar stor velstand i Nome i de dager. En gammel strandlinje som ble funnet dypt under tundraen innenfor Nome var meget gullrik. Den lå nøyaktig

Forts. fra side 1

speiler seg i krigsfrykten og det nervøse jaget som preger tiden og gjør menneskene rastløse og overnervøse. — Et lyspunkt i all elendighe-ten er vedtaket om menneskerettighetene, — måtte den vakre teorien bli omsatt på rette måten i praksis!

Og så er det oss da! Vi som under de harde og vanskelige okkupasjonsårene hevdet norske interesser, trodde på folkeretten og stolte på Haagerkonvensjonen. Vi som ved frigjøringen ble fengslet; plyndret, hånet og stemplet som landsvikere samt utelukket fra våre yrker!

Tror virkelig noe menneske at vi rolig vil finne oss i at sannheten blir undertrykket og at erindringsforskyvning herjer som farsott, når det appelleres til folks hukommelse fra okkupasjonstiden?

I Norsk-juridisk og retts-økonlomis oppslagsbok av nå avdøde høyesterettsadvokat Kr. Fr. Brøgger, utgitt i 1951 med forord og bidrag av professor Wilhelm Keilhau, står det på side 554 bl. a.: «Legges realjuridiske betraktninger til grunn, lar det seg således hevde at landssvik-anordningen sto i strid med Gr.l. pr.gr. 97, som forbyr å gi lover tilbakevirkende kraft.

Høyesterett har dog antatt

som er ugyldige eller i beste fall meget omtvistelige.»

Det er nettopp den sikre og hevdvundne jussen som en gang vil sette saker og ting på plass, og bringe balanse i det kaos som vi nå er oppe i takket være følelsenes seier over jussen.

Som kjent ble det i 1953 rettet en henvendelse til «Institutet för Offentlig och Internationell Rätt» i Stockholm om å avgi en rettsvitenskapelig expertis om det norske etterkrigsoppgjørs folkerettslige og strafferettslige sider.

I den forbindelse bør det nå en gang for alle slås fast at det er Sveriges fremste jurister, professorer i folkerett og strafferett, som har påtatt seg og fullført dette verdifulle arbeide, og jeg vil på det innstendigste be om at det snarest må bli offentliggjort opplysninger om disse herrers kvalifikasjoner, således at enhver misforståelse på visse hold er utelukket for fremtiden. Det er også grotesk at det institutt som disse vitenskapsmenn har dannet, under en stortingsdebatt blir fremstilt som et fordekt og mistenkelig «advokatbyrå», som på bestilling og mot god betaling gir utredninger med det innhold som den spørrende måtte ønske. Slikt må sies å være noe vel drøyt overfor viten-

les av mine feller. Her foreligger ingen prutningsmonn. Her nytter det ikke med lokketoner om «glemsel». Vi er på det rene med at veien tilbake til den norske rettsstaten ene og alene fører fram via samfunnets erkjennelse av at det har forgått seg. Og forgått seg svarligen. Uten vår ideelle oppreisning nytter det ikke landet vårt å ta seg ut av det rettslige og kulturelle uføre som det nå er havnet i.

Dette er grunnen til at vi ikke kan tillate oss å glemme, men at vi tvert imot anser det som vår plikt å handle som vi gjør.

I de passerte år har etterkrigsoppgjørets forsvarere hatt det ytterlig travelt med å skryte oppgjøret opp i skyene. Stortingets faste og stortalende oppgjørs-spesialist har betegnet det som «uovertruffent», som «uangrikelig i sin fortreffelighet» og som et «eksempel for hele den øvrige verden»! Tja, hva sier man ikke og hva griper man ikke til når man først føler seg på gyngende grunn. For — i sannhet er grunnen gyngende.

Det er nok langt fra at det norske «landssvikoppgjøret» er pelet ned til fast fjell. Vert i mot svever det farlig fritt omkring på en forredersk sørpe av saltfattig kvikk-lere. Når som helst kan grunnen ta til å gli og sammenrasen fører til katastrofe. Bevarende rådletter er ikke for hånden. Det nytter ikke med ordfulger flukking. Riving er den eneste muligheten. Og den bør overveies jo før jo heller. Tar først raset til, kan det dra med seg mer enn godt er.

Vi hører kyndige folk rope advarende ord. Advarende ord, bygget på dokumentariske kjensgjerninger. Ikke så få har øynet faren, og funnet å burde skrive sitt Mene tekel på samfunns-samvittighetens vegg. Og flere vil slutte opp. Folk som ikke hører vår leir til, men som likevel — slik vi har gjort det — har sett det som en plikt å gjøre hva gjøres kan for å avbøte trollsnittet i almenhetens øyne.

Overfor disse røster nytter det ikke å mobilisere hverken taushet eller glemsel. Bare én vei fører fram i dette øyeblikk.

Derfor er det så bortkastet å komme til oss med fariseiske talemåter om — glemsel!

Vær sikker! Vi, som av falske profeter er prøvd gjort æreløse i det norske samfunnet, vi glemmer — aldri!

Og vi tar oss den frihet å handle deretter! Vi kjøper oss ikke bedre kår ved å selge vår ære. Vi har nemlig vår æresfølelse i fullt behold, hvor meget man enn har prøvd å trække den under føtter. Og vi vet selv best hva den er verd.

HELGE GRØNSTAD.

Hatten av for Island!

En nordmann, syv færingar og tre dansker, som har søkt islandsk borgerskap, har fått beskjed om at de etter islandsk lov ikke kan bli islandske borgere før de har tatt et islandsk navn i stedet for sitt utenlandske.

— Ekspertene skal fortsette sine utredninger om et eventuelt nordisk fellesmarked. Når utredningene engang er ferdig skal saken tas opp igjen i Det nordiske Råd, og de enkelte lands nasjonalforsamlinger skal treffe sine avgjørelser.

Fine utsikter
Østblokken har ferdig et fjernstyrt kjempeprosjekt, som rekke 1920 kilometer!

fasteste fjell, hvor mesteparten av gullet lå. Løsmaterialet ble heist opp og tømt i en svær dyng, som ble vasket ut, når vannet begynte å renne om våren.

Mine første erfaringer med hunder i Alaska har jeg fra vinteren 1901—02, da det ble meldt om gullfunn i Kongarok på Seward-halvøya. Rushet begynte straks. Alle brukbare hunder i Nome ble oppkjøpt eller stjålet og sleider laget. Lindeberg kjøpte 11 fine malemutterhunder og to store bastarder, som veide omkring 60 kg. hver. De var alle gode trekkdyr. Jeg skulle kjøre og ha ansvaret for de to svære hundene. Vi var fire karer, tre svensker og meg selv. Svenskene hadde en god del erfaring fra Yukon-landet, jeg var den uerfarne nybegynner.

Rushet startet i november, og det gjaldt å komme først for å ta ut mål på det beste land. Ikke noe middel ble spart for å komme fort fram. Sent en aften kom vi til en forlatt eskimo-igloo. Inne lå det en død eskimo. En

masse av snø. Jeg hadde hatt god bruk for mine ski, men de var etterlatt. Mine kompiser, svenskene, var nemlig skåninger og ukjente med ski; de anså slike ting som unyttig last. Vi fikk overvann på isen og sterk frost. Jeg forfrøs mine ben slemt og var hard up en tid. Det ble også etter hvert smått med proviant, og vi måtte returnere til Nome. Det ble ikke noe gull ut av det, hele Kangarok-funnet var en svindel.

I 1906 møtte jeg Roald Amundsen for første gang. Det var da han kom til Nome med «Gjøa» etter å ha beseiret Nordvestpassasjen. Nome ga ham en varm velkomst og feiret ham med en stor bankett.

Det første av de store Alaska Sweepstakes for hunder fant sted i 1908. Løpet gikk fra Nome til Candle og tilbake, en strekning på 408 miles eller vel 65 norske mil. John Hegness fra Trondheim vant løpet første året med Alaska-malemuter.

I 1909 kom en handelsmann ved navn Goosak til Nome fra

til de små hundene, de andre sledekjørerne hadde større og mer langbeinte hunder, som veide fra 30—35 kilo.

Det ble veddet høyt, og odds var 50 til 1 mot sibirhundene. Hvis de hadde vunnet, hadde hele Nome gått konkurs.

Det svar stor velstand i Nome i de dager. En gammel strandlinje som ble funnet dypt under tundraen innenfor Nome var meget gullrik. Den løp parallelt med den nuværende strand i mer enn 8 kilometer, og det ble vasket ut masser av gull her. Den største gullpanne som noen gang er vasket ut i Alaska kom herfra. Den inneholdt for 3000 dollar i gull.

Veddemålene gikk alltid høyt under løpene, og tusener av dollars skiftet eier. Som årene gikk og den gullførende sand ble vasket ut, falt premiebeløpene. Da jeg vant det siste løpet som ble holdt i 1917, var førstepremien bare 1400 dollar.

(Fortsettes).

på 36 var en revolusjon på sin plass.

Dette er nå mer «alminnelige betraktninger». Men du kan da få min personlige mening au. Her i grenda har vi f. eks. han Knuffen Nordigarn, som dem sier er storkjeltring og skattesnyter. Jeg har snust litt på'n og mitt inntrykk a'n er: middels kjeltring. Ikke meir. En må rasjonere litt med forargelsen dersom den ska rekke til alt det som en har grunn til å bli gern over.

Men når'em kallern 'skattesnyter, så trur je nok mellom oss sagt atte det kan stemme.

Og mot slike retter Staten sitt vassaue og pressen sin gnistrende penn og sier: Skattesnyteren — en forbryter. D.v.s.: Pus ta'n! Og så er det noen bikkjer her og der som begynner å bjeffe.

Men je som heter Pus foretrekker å holde meg rolig. Allikevel tenkte je at siden je har snust på Knuffen, så kan je snuse litt på Staten au.

Som sagt så gjort.

Men det sku je visst heller latt være! Je måtte hinke vekk på tre bein med den ene labben for nesa. Det var spesielt det herre «Rettsoppgjøret» som lukta så aldeles nederdrekti.

Je veit at en god del ta bikjene også har kjent den vonde odøren, enda de ikke veit a'n kommer fra. Defferså har de lutta å bjeffe når'e gjeller skattesnyting. Den ene parten

lukter jo like vondt som den andre.

Så lenge Staten ikke har fått vaska ta seg «Rettsoppgjøret» passer'n ikke i storstua, mener **PUS i Kroken.**

Tallene lyver ikke

Ajo da, det hender nok det også. Især når det gjelder de tall som har tilknytning til helte eller ofrene på alliert hold under siste verdenskrig. I en nettopp utkommet bok av Ronald Seth om motstandsbevegelsen i vestens land kan forfatteren med tydelig skadefrohet fortelle at man her i Norge fikk livet av ikke mindre enn 60 000 — seksti tusen — tyskere. Mindre kunne ikke gjøre det.

Parolen er åpenbart: gi en god dag i nullene. Dem har en gudskjelov nok av til rådighet. Se bare på tallet på «utgassede» jøder. 6 000 000 — seks millioner — ser ut til å skulle søkes fastslått som det «historiske» tall. Hvilken rolle spiller vel noen nuller? Spesielt ikke når hensikten helliger midlet. Smør bare på!

H. N. H.

ket for fremtiden. Det er også grotesk at det institutt som disse vitenskapsmenn har dannet, under en stortingsdebatt blir fremstilt som et fordekt og mistenkelig «advokatbyrå», som på bestilling og mot god betaling gir utredninger med det innhold som den spørrende måtte ønske. Slikt må sies å være noe vel drøyt overfor vitenskapsmenn med navn som er kjent og høyaktet innen hele den juridiske verden. Det selvsamme institutt var i et hvert fall godt nok til under krigen å bli konsultert i et par meget viktige saker av Njågaardsvold-regjeringen i London!!!

Høyesterett har dog antatt at der ikke foreligger strid mellom anordningen og Gr.l. pr.gr. 97». Videre står det i samme bok på s. 1055: «I våre dager anser de fleste tallionsprinsippet (gjengjeldelsesprinsippet) for barbarisk men om en strafferettskyndig fra oldtiden fikk anledning til å studere moderne strafferettspleie, ville han ut fra tallionsprinsippet erklære det for fullstendig barbarisk, når våre domstoler idømmer langvarige fengselsstraffer for forbrytelser som har tilføyet meget liten skade. Således ville han forferdes over idømming av straff for en ikke skadevoldende opptreden, som opprettholding av passivt medlemskap i NS etter 9. april 1940.»

Gang på gang tutes vi ørene fulle med at vi lever i en rettsstat, at vi er dømt strengt, men rettfærdig, og nylig hørte vi til og med stortingsmann Sverre Løberg påberope seg den iskalde jussen!

Det norske folk er, stort sett, et lovlydig folk, og Løberg vil kanskje en dag oppleve at hans ønske, om den slags juss blir oppfylt!

Husk på hva vår generasjons største autoritet på strafferettens område, avd. professor Jon Skeie, skrev sommeren 1945: «Det er ikke min mening at vi skal la nåde gå for rett i oppgjøret etter den største ulykke i vårt lands historie. Men vi skal bygge på sikker rettsgrunn, ikke på ansvarsbestemmelser

ket for fremtiden. Det er også grotesk at det institutt som disse vitenskapsmenn har dannet, under en stortingsdebatt blir fremstilt som et fordekt og mistenkelig «advokatbyrå», som på bestilling og mot god betaling gir utredninger med det innhold som den spørrende måtte ønske. Slikt må sies å være noe vel drøyt overfor vitenskapsmenn med navn som er kjent og høyaktet innen hele den juridiske verden. Det selvsamme institutt var i et hvert fall godt nok til under krigen å bli konsultert i et par meget viktige saker av Njågaardsvold-regjeringen i London!!!

Studerer man etterkrigsoppgjørene i de forskjellige land er retningslinjene forbløffende like (bortsett fra at Norge har eneretten på det kollektive ansvar), og det skal bli meget interessant å se om det ikke også blir en slags felles fremgangsmåte når sluttstreken for oppgjørene skal settes, frivillig eller ikke, forhåpentlig om ikke så lenge. — Så får vi håpe at 1956 blir et sannhetens og rettfærdighetens år, og at den virkelige folkerett igjen blir respektert — i ly av charteret om menneskerettighetene.

S. Schlytter-Henrichsen.

FOLK OG LAND

Redaktør og utgiver:
JOHANNES KRINGLEBOTN

Ekspedisjon og kasse:
Postboks 3214, Oslo
Klershowsgt. 5, Oslo
Telefon 37 76 96

Abonnementspriser:
Kr. 20.00 pr. år, kr. 10.00 pr. halvår. Sverige, Danmark: kr. 24.00 pr. år, kr. 12.00 pr. halvår. Utlandet for øvrig: kr. 28.00 pr. år, kr. 14.00 pr. halvår. I nøytralt omslag kr. 30.00 pr. år, kr. 15.00 pr. halvår.

Løssalgspris: 50 øre
Annonsepris:
32 øre pr. millimeter over en spalte.
Bruk postgiro nr. 16450
Sambandstrykkeriet
Oslo